

Un llampeç

(ALDC, III, 674. Un llampeç)

Per a l'ètim de cada mot cal consultar el mapa 430.

Freqüentment hi ha una distinció entre *llamp* 'descàrrega elèctrica acompanyada d'una resplendor instantània' (< llat. FULMEN, it. *fulmine*, fr. *foudre*) i *llampeç* (< llat. FULGUR, it. *lampo*, fr. *éclair*), però en algunes poblacions s'usa *llamp* per *llampeç* i a la inversa, i en ross. *llusset* té els dos valors (contra el que diu el *DECat*). Notem com a var. de *llamp*, *llamp de calor* 72, *llamp boiet* 70 i el compost *rellamp*, i de *llampeç*, *llampeç de calor* 18, *llampet* 5 i *llampuc* 76, per canvi de sufix i els compostos *rellampeç* i *rellampeç*, que sembla basat en el model cast. (veg. *relámpago* 108, *relámpado* 108). *Llampó* és der. dim. de *llamp*, *llampeçada* 75, de *llampeçar*, i *llampetjada* 82, de *llampetjar* (< *llampejar*), aquests dos, amb valor repetitiu. Una var. de

llampeçar, *llampeçar*, va generar *llampic* 89 i *llampit*, per equivalència acústica $-k = -t$, amb el compost *rellampit* 99, 106, *rellampit* 102. *Llanternada* 30 és der. de *llanterna* 'esclat de llum' (< llat. LANTERNA) i *vell marí* 85, pròpiament 'foca', és calc del sard (*bikru marinu*, *boi marinu*), on s'aplica al llamp en l'horitzó del mar, car es pensa que la foca ha aixecat el cap a la superfície marina (*DES*), una creença que en els pobles romànics també s'atribueix al dofí i a la balena (cf. it. *baleno* 'llamp') (veg. Rohlfs, 1966: 137-139). També s'han recollit *centella* 48, 52, 116, 158, 176, a més dels castellanismes *raio* 15, 87 i *xispa* 177 (veg. mapa 430).

Llampeç és el mot normatiu des del *DG1*, 1932.

